

Protocol Versnellen en doubleren

PCBO 'Het Mozaïek'
Middelwijk 2
9202 GV Drachten
0512 544530
info.hetmozaiek@pcbosmallingerland.nl
www.pcbo-hetmozaiek.nl

Documenteigenaar
Datum volgende toetsing
Datum volgende borging

Team PCBO 'Het Mozaïek'
Schooljaar 2021-2022
Schooljaar 2022-2023

Inhoudsopgave:	Bladzijde:
Hoofdstuk 1 Voorwoord	3
Hoofdstuk 2 Algemeen	3
Hoofdstuk 3 Groepen	3
3.1 Groep 1-2	3
3.2 Groep 2-3	4
3.3 Groep 3-8	5
Bijlage 1 Observatielijst werkhouding	7

Hoofdstuk 1 Voorwoord

Doubleren of overgaan? Versnellen of vertragen? De ontwikkeling van kinderen gaat niet altijd zoals men misschien graag zou willen. Kinderen ontwikkelen zich allemaal op een verschillende wijze en in hun eigen tempo. Het ene kind moet soms het leren op school in een wat langzamer tempo doen, terwijl een ander kind juist moet versnellen door bijvoorbeeld een groep over te slaan. Ook komt het voor dat het voor een kind juist beter is om een groep nog een keer te doen.

Om tot een verantwoorde keuze te komen voor het tempo van het leertraject van een kind op de basisschool is dit protocol geschreven. Hierdoor weten zowel de leerkrachten als de ouders welke afwegingen een rol (kunnen en moeten) spelen m.b.t. de groepskeuze voor de kinderen van PCBO 'Het Mozaïek'. Bij de totstandkoming van de keuze willen we ons laten beïnvloeden door de visie die wij als team hebben op de levensbeschouwelijke-, de pedagogische- en de onderwijskundige identiteit. Dit hebben wij verwoord in onze Schoolgids en hier staan wij als school en team voor.

Hoofdstuk 2 Algemeen

School bepaalt of kinderen versnellen, overgaan of verlengde leertijd krijgen. Versnellen of verlengde leertijd wordt spaarzaam en liefst **zo jong mogelijk** toegepast. Deze beslissing zal onderbouwd moeten worden. De ouders worden goed geïnformeerd en meegenomen in de gesprekken over hun kind. Dit houdt in dat er in januari meegedeeld moet worden dat er twijfels zijn en dan zal ook worden besproken hoe de ontwikkeling in de tussentijd gestimuleerd gaat worden. In mei wordt het besluit definitief genomen. De leerkracht en IB-er informeren de ouders hierover. Het wel of niet doorgaan naar een volgende groep is een schoolbeslissing. Het moet duidelijk zijn aan de hand van welke gegevens het besluit wordt genomen.

Hoofdstuk 3 Groepen

3.1 Groep 1-2

Welke domeinen spelen een rol bij de keuze van doorstroming of verlenging kleuterperiode?

Het is van belang om argumenten aan te voeren om op verantwoorde wijze te kiezen voor een kleuter-verlenging of versnelde doorstroming naar groep 3. Daarvoor zijn (objectieve) gegevens nodig om iets te kunnen zeggen over de ontwikkeling van de leerling:

- de sociaal emotionele ontwikkeling.
- de werkhouding en zelfstandigheid.
- de beginnende geletterdheid.
- de beginnende gecijferdheid.
- de motoriek.

We hanteren de methode 'Kleuterplein' voor het volgen van de ontwikkeling van de leerlingen in groep 1-2. Deze methode vormt de basis voor het volgen van de ontwikkeling van de leerlingen in groep 1-2 en op basis daarvan kunnen uitspraken worden gedaan over de ontwikkeling van deze leerlingen.

Doorstroming van groep 1 naar groep 2:

Zit een leerling in juni langer dan 5 onderwijsmaanden in groep 1, oftewel is een leerling geboren voor 1 januari, dan zal de leerling na de zomervakantie doorstromen naar groep 2 als het voldoende ontwikkeling laat zien op de bovenstaande ontwikkelingsgebieden.

Het is wenselijk om over de doorstroming naar groep 2, samen met ouders, in januari een voorgenomen besluit te nemen en in mei een definitief besluit.

Daarnaast is het wenselijk dat de IB-er alle najaar leerlingen individueel bespreekt met de leerkrachten tijdens de groepsbesprekingen, aangezien deze leerlingen minder onderwijstijd hebben gehad. Hiervan wordt door de leerkrachten een terugkoppeling gedaan naar de ouders.

Tijdens de bespreking van de IB-er met de leerkrachten wordt met name gekeken naar de resultaten van de volgende onderdelen van de methode 'Kleuterplein':

1. Beginnende geletterdheid.

2. Beginnende gecijferdheid.

3. Sociaal-emotionele ontwikkeling.

Voor het onderdeel Sociaal-emotionele ontwikkeling moeten er geen zorgen zijn ten aanzien van de doorstroming. Wij hanteren het volg- en adviessysteem KanVAS.

4. Werkhouding.

Voor het onderdeel werkhouding moet de leerling een score van minimaal 18 punten behalen op de observatielijst werkhouding (zie bijlage).

Bij versnelling wordt het SiDi3 protocol gevolgd. Er moet dan sprake zijn van een opvallend vlotte ontwikkeling op het gebied van:

1. De cognitieve ontwikkeling

2. Sociaal-emotionele ontwikkeling (o.a. zelfvertrouwen, zelfstandigheid en omgang met andere kinderen).

3. Werkhouding

4. Motoriek

De leerkracht toetst, observeert, analyseert en legt dit vast.

Wanneer het duidelijk is dat een kind niet door kan gaan naar groep 2, moet wel duidelijk gemaakt worden wat de meerwaarde is van nog een jaar groep 1, én wat er gedaan gaat worden om de ontwikkeling te stimuleren. Dit geldt ook voor kinderen die jarig zijn in oktober – november – december die in groep 1 blijven, want ook voor hen betekent dat verlengde leertijd. Bij hen wordt nagegaan of er sprake is van ontwikkelbaarheid, zodat verlengde leertijd meer ontwikkelingsrendement op zou kunnen leveren. We leggen dit vast in ParnasSys onder Jaarplanverlenging.

3.2 Groep 2-3

Doorstroming van groep 2 naar groep 3

Een leerling die doorstroomt naar groep 2 stroomt in het daaropvolgende schooljaar niet automatisch door naar groep 3. In groep 2 zal de leerling zich blijvend positief moeten ontwikkelen m.b.t. de eerdergenoemde ontwikkelingsgebieden. Ook moet het oordeel van de groepsleerkracht positief blijven. Het is wenselijk om over de doorstroming naar groep 3, samen met ouders, na de januari toetsing een voorgenomen besluit te nemen en voor de meivakantie een definitief besluit.

1. Sociaal Emotionele ontwikkeling

Wat betreft de sociaal emotionele ontwikkeling zijn er geen zorgen ten aanzien van de doorstroming. Wij hanteren hierbij het volg- en adviessysteem KanVas.

2. Beginnende geletterdheid

De leerling beheerst minimaal de gevraagde doelen gericht op beginnende geletterdheid van de methode 'Kleuterplein'.

3. Beginnende gecijferdheid

De leerling beheerst minimaal de gevraagde doelen gericht op beginnende gecijferdheid. We hanteren hierbij de gevraagde doelen van de methode 'Kleuterplein'.

4. **Werkhouding**

De leerling behaalt een score van minimaal 21 punten op de observatielijst werkhouding (zie bijlage).

Bij versnelling wordt het SiDi3 protocol gevolgd. Er moet dan sprake zijn van een opvallend vlotte ontwikkeling op het gebied van:

5. **De cognitieve ontwikkeling**
6. **Sociaal-emotionele ontwikkeling** (o.a. zelfvertrouwen, zelfstandigheid en omgang met andere kinderen).
7. **Werkhouding**
8. **Motoriek**

De leerkracht toetst, observeert, analyseert en legt dit vast.

Er zijn verschillende redenen om groep 2 nog een keer te laten doen. Bijvoorbeeld omdat kinderen:

1. Het Nederlands niet als moedertaal hebben.
2. Meer instructie/oefening/herhaling nodig hebben.
3. Meer voorbereid moeten worden op het verwerven van kennis en vaardigheden.
4. Eén of meer leerstoornissen hebben.
5. Gedragsproblemen hebben.
6. Een zwakke werkhouding hebben.

Als het kind een prima cognitieve ontwikkeling heeft, maar sociaal-emotioneel nog niet door kan naar groep 3 óf andersom, dan moet dat onderbouwd zijn.

Wanneer duidelijk is dat een kind niet door kan gaan naar groep 3, moet wel duidelijk gemaakt worden wat de meerwaarde is van nog een jaar groep 2, én wat er gedaan gaat worden om de ontwikkeling te stimuleren. We leggen dit vast in ParnasSys onder Jaarplanverlenging.

Als een kind wel verder in de ontwikkeling is, maar niet versneld doorgaat of als een kind met twijfel toch doorgaat naar de volgende groep, moet er goed nagedacht worden over het vervolgtraject voor dit kind. Het kind komt bij voorsprong in het GA arrangement op het groepsplan en bij achterstand in het IA arrangement.

3.3 **Groep 3-8**

Kinderen stromen normaal door naar de volgende groep. Overgangscriteria groep 3 t/m 8:

1. Het kind moet zich voldoende hebben ontwikkeld op sociaal-emotioneel gebied.
2. Het kind scoort voldoende op methodeafhankelijke en –onafhankelijke toetsen.
3. Er moet groei zichtbaar zijn, passend bij de leerling. De leerling moet gedijen binnen het vastgestelde arrangement.
4. De leerkracht toetst, observeert, analyseert en legt dit vast.

Bij versnelling wordt het SiDi3 protocol gevolgd. Er moet dan sprake zijn van een opvallend vlotte ontwikkeling op het gebied van:

1. De cognitieve ontwikkeling: goede scores op het IEP leerlingvolgsysteem en methode-toetsen een score van 90-100%.
2. Sociaal-emotionele ontwikkeling, waaronder zelfvertrouwen/weerbaarheid en omgang met andere kinderen.
3. Werkhouding.

4. De leerkracht toetst, observeert, analyseert en legt dit vast.

Wanneer er twijfel is of een leerling door kan gaan naar de volgende groep is de eerste lijn binnen de school het overleg tussen groepsleerkracht en intern begeleider. Mocht het nodig zijn kan advies worden gevraagd via het bovenschools zorgteam. Aanleidingen hiervoor kunnen zijn:

1. Sociaal-emotionele achterstand of problematiek
2. De doelen binnen het planmatig werken worden niet of moeizaam gehaald
3. Weinig vooruitgang in ontwikkeling
4. Verlengde leertijd zal mogelijk resultaat opleveren

Wanneer er besloten wordt tot verlengde leertijd, dan moet wel duidelijk gemaakt worden wat de meerwaarde is van nog een jaar dezelfde groep, én wat er gedaan gaat worden om de ontwikkeling te stimuleren.

Verlengde leertijd betekent niet alles over doen! We leggen dit vast in ParnasSys onder Jaarplanverlenging.

Teamafspraken PCBO 'Het Mozaïek': in groep 5-8 bij voorkeur niet doubleren, uitzonderingen daargelaten!

Leerkrachten en MR onderschrijven dit Protocol Versnellen en doubleren.

Bijlage 1 Observatielijst werkhouding

<p>1. Zelfredzaamheid Het kind is in staat om voor zichzelf te zorgen en zelfstandig dagelijkse probleempjes op te lossen.</p> <p>Het kind ruimt op eigen initiatief materiaal op, de tafel af, de schort voor tijdens verven, houdt zijn omgeving netjes, enz.</p> <p>Het kind is zuinig op de spulletjes.</p>	<p>4 3 2 1 Goed Vold. Matig Zwak</p>	<p>1. Zelfredzaamheid Het kind is niet in staat om voor zichzelf te zorgen en is voor het oplossen van dagelijkse probleempjes afhankelijk van anderen.</p> <p>Anderen moeten het kind aanzetten om materiaal op te ruimen, de tafel afruimen, voordoen van een schort, enz. Het kind gaat ruw om met de spulletjes.</p>
<p>2. Initiatief Het kind toont veel initiatief in spel en werk en is hierbij niet afhankelijk van anderen.</p>	<p>4 3 2 1 Goed Vold. Matig Zwak</p>	<p>2. Initiatief Het kind toont geen initiatief in spel en werk.</p>
<p>3. Leergierigheid De interesse van het kind is snel gewekt en beperkt zich niet tot de bekende dingen.</p>	<p>4 3 2 1 Goed Vold. Matig Zwak</p>	<p>3. Leergierigheid Het kind is nauwelijks geïnteresseerd en de interesse beperkt zich steeds tot de bekende dingen.</p>
<p>4. Betrokkenheid Het kind heeft plezier in het werk waar het mee bezig is en heeft geen aansporing nodig.</p>	<p>4 3 2 1 Goed Vold. Matig Zwak</p>	<p>4. Betrokkenheid Het kind werk schijnbaar met tegenzin en moet voortdurend aangespoord worden.</p>
<p>5. Werktempo Het werktempo van het kind bij het uitvoeren van opdrachten is over het algemeen hoog. Het kind werkt vlot door.</p>	<p>4 3 2 1 Goed Vold. Matig Zwak</p>	<p>5. Werktempo Het werktempo van het kind is laag bij de uitvoering van opdrachten: het kind werkt niet door.</p>
<p>6. Concentratie Het kind negeert niet ter zake doende prikkels. Het kan langdurig zijn aandacht richten op datgene waar het mee bezig is.</p>	<p>4 3 2 1 Goed Vold. Matig Zwak</p>	<p>6. Concentratie Het kind is voortdurend afgeleid. Het kind kan zich maar heel kort richten op datgene waar het mee bezig is.</p>
<p>7. Uitsteltolerantie Het kind is in staat om te wachten op hulp, aandacht of beloning.</p>	<p>4 3 2 1 Goed Vold. Matig Zwak</p>	<p>7. Uitsteltolerantie Het kind heeft direct hulp, aandacht of bemoediging nodig om verder te kunnen werken.</p>
<p>8. Taakgericht gedrag Het kind kan doelgericht aan een complexe taak werken en maakt deze ook af. Het kind kan gedurende minimaal 15 minuten taakgericht bezig zijn.</p>	<p>4 3 2 1 Goed Vold. Matig Zwak</p>	<p>8. Taakgericht gedrag Het kind werkt chaotisch en maakt taken meestal niet af.</p> <p>Het kind kan minder dan 5 minuten taakgericht werken.</p>

